

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจอ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3
ACADEMIC ADMINISTRATION OF BAANKANGJOR SCHOOL
UNDER KANCHANABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

สุวดี รุ่งอรุณแสงทอง¹

SUWADEE RUNGARUNSANGTONG

ประเสริฐ อินทร์รักษ²

PRASERT INTARAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 โดยใช้บุคลากรของโรงเรียนบ้านแก่งจอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการและครูโรงเรียนบ้านแก่งจอ เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน และครูปฏิบัติการสอนจำนวน 14 คน รวมจำนวน 15 คน ไม่รวมผู้วิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามด้านการบริหารงานวิชาการ ตามกรอบแนวทางคู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิเทศคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สกิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 12 ด้าน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านแก่งจอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ควรดำเนินการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยรวม ดังนั้นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

Abstract

The purpose of this study were to know 1)Academic administration of KANGJOR SCHOOL UNDER KANCHANABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3 and 2)the guidelines for academic administration of KANGJOR SCHOOL UNDER KANCHANABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3 The populations of this study were administrator and teacher Baankangjor school Under Kanchanaburi Educational Service Area Office 3. The respondents were 1 administrator and 14 teachers totally 15 respondents. The instrument was a questionnaire about the academic administration formulated base on framework of the basic education administration, Ministry of Education. The statistics used in data analysis were frequency , percentage , arithmetic mean , standard deviation and content analysis.

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The findings of this study were as follows:

1. Academic Administration of KANGJOR SCHOOL UNDER KANCHANABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3 in overall was rated at a high level, when considered in each aspects, it found out that there were twelve aspects rated at a high level.

2. The guidelines for academic administration of KANGJOR SCHOOL UNDER KANCHANABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3 were : it should have development of academic administration. In addition, the development of the learning process also affects the overall quality of the students. Administrator, Teachers and educators should constantly improve and support academic individuals, families, organizations, academic institutions and other educational. Administrator, Teachers and educators should pay more attention to continuing.

บทนำ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพภายในปี 2561 จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลักคือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ 4 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ปี 2551 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และพัฒนาได้อย่างเหมาะสมไปพร้อมกับเป้าหมายของอาเซียน (ASEAN) ภายใน ปี 2551 ทั้งนี้จากการติดตามผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา พบว่าการพัฒนาผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งในมิติของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ ซึ่งควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองสู่มาตรฐานการเรียนรู้ และมี

ความเหมาะสมกับศักยภาพที่แท้จริงของตน

ปี 2553 รัฐบาลได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ รักที่จะเรียนรู้ ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสนุกกับการเรียนรู้ และมีโอกาสได้เรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์ ประกอบสภากาชาดไทยของประเทศไทยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-net NT TIMSS PISA ต่ำในวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ ปัญหาด้านวิกฤตทางสังคมเกี่ยวกับความแตกแยก ความรุนแรง และปัญหาทุจริต ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้นำนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลและสภาพปัญหาของการใช้หลักสูตรฯ ที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาวิจัยผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้

1. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรีเขต 3

2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยและหาคำตอบในการ
วิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 อยู่ในระดับมาก
2. การพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
บ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรีเขต 3 มีพหุแนวทาง

ระเบียบวิธีวิจัย

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา
(descriptive research) ที่มีแบบแผนการวิจัยในลักษณะ
กลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ ไม่มีการทดลอง (the
one - short, nonexperimental case study)

ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือบุคลากรของ
โรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ
โรงเรียน 1 คน และคณะครู 14 คนรวมทั้งสิ้น 15 คนโดยไม่
รวมผู้วิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือบุคลากรของ
โรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ
โรงเรียน 1 คน และคณะครู 14 คนรวมทั้งสิ้น 15 คนโดยไม่
รวมผู้วิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนา
วิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่
บุคคลรอบครีวงค์ร หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัด
การศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ
แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (check list) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ
การบริหารงานวิชาการโดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ
ตามกรอบแนวทางคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่
เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการโดยจำแนกออกเป็น 12
ด้าน มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale)
5 ระดับตามแนวคิดของ ลิเคิร์ธ(Likert 's five rating
scale) ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่นำมาจากผลการ
วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับงานบริหารงานวิชาการที่มีค่า
มัชฌิมเลขคณิตในระดับต่ำ เพื่อมาเป็นแนวทางการพัฒนา
งานบริหารวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ วรรณกรรม
ที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ แล้วนำผลการศึกษามา
เชื่อมโยงกับเครื่องมือของ นายวสันต์ ปรีดานันต์ และขอ
คำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้โรงเรียนบ้าน
แก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรีเขต 3

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ในการคำนวณค่าความถี่
(frequency : f) และค่าร้อยละ (percentage : %)

2. การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากนั้นจึงนำมาเสนอในรูป

ตารางประกอบคำอธิบาย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best)

3. วิเคราะห์แบบสอบถามในการแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3

(N-15)

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ	ระดับการปฏิบัติ		
	(μ)	(σ)	ระดับ
1.การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.10	0.47	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.13	0.40	มาก
3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	4.05	0.32	มาก
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.81	0.56	มาก
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.88	0.69	มาก
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.83	0.52	มาก
7. การนิเทศการศึกษา	3.85	0.39	มาก
8. การแนะแนวการศึกษา	4.13	0.49	มาก
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.05	0.66	มาก
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	3.86	0.63	มาก
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	3.75	0.58	มาก
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.86	0.77	มาก
รวม	3.90	0.54	มาก

จากตาราง พบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.90$, $\sigma=0.54$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 12 ด้านโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปถึงลำดับที่มีค่าน้อยที่สุด ได้ดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\mu=4.13$, $\sigma=0.40$) การแนะแนวการศึกษา ($\mu=4.13$, $\sigma=0.49$) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu=4.10$, $\sigma=0.47$) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\mu=4.05$, $\sigma=0.66$) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ($\mu=4.05$, $\sigma=0.32$) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

($\mu=3.88$, $\sigma=0.69$) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\mu=3.86$, $\sigma=0.77$) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ($\mu=3.86$, $\sigma=0.63$) การนิเทศการศึกษา ($\mu=3.85$, $\sigma=0.39$) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\mu=3.83$, $\sigma=0.52$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu=3.81$, $\sigma=0.56$) การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ($\mu=3.75$, $\sigma=0.58$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรีเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า ตรงกับสมมติฐานที่ว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรีเขต 3 อยู่ในระดับมาก และการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรีเขต 3 มีพหุแนวทาง อาจเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา โดยจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ เน้นการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง พัฒนาให้ได้มาตรฐาน การบริหารงานวิชาการที่ประกอบด้วยงานหลักเช่น งานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารที่เกี่ยวกับผลผลิต คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ชื่อเสียงของสถานศึกษาและความพึงพอใจของทุกฝ่ายเป็นการตอบสนองความสำเร็จของการจัดกิจกรรมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา อีกทั้งทางเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรีเขต 3 และโรงเรียนบ้านแก่งจ้อได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ มีการประเมินเพื่อช่วยกันหาจุดแก้ไข และพัฒนาในส่วนที่ดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นครูผู้สอนให้มีการพัฒนาความรู้ด้านวิชาการให้เกิดประสบการณ์ในด้านงานวิชาการมากขึ้น และทางโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 ยังได้ประสานติดต่อกับโรงเรียนเครือข่าย รวมไปถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการเรียนต่อที่หลากหลายและเกิดการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่ให้นิยามวิชาการเป็นหัวใจหลักสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของพรชัย สุขเกษม ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนปัญญาวรคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 3 พบว่าการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพระมหากานต์ ขาวดร ศึกษา

เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังบ่งชี้ว่า สาคลาไคได้ศึกษาวิจัย เรื่องพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับบัวสันต์ ปรีดานันต์ ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. จากผลการวิจัยข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแก่งจ้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรีเขต 3 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในการจัดทำจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ให้มีความสอดคล้องสมดุลได้สัดส่วนกันอย่างพอดีและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมด้วย ซึ่งสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หลักสูตร นำสภาพแวดล้อมมาปรับให้เข้ากับหลักสูตรและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดความเหมาะสม เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของการศึกษาและนำหลักสูตรไปใช้พร้อมกับการติดตามผล

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นและชุมชน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด คืองานที่ผู้เรียนทำแล้วเกิดการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยครูเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทุกด้าน

2.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาควรมีการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาโดยกำหนดระเบียบข้อปฏิบัติตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มีการรายงานผล สรุปผล เพื่อประเมินเป็นระยะๆ และส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนและวัดผล

ประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ
กระทรวงศึกษาธิการ ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการ
ประเมินที่หลากหลายและการใช้เกณฑ์การให้คะแนน
(rubic) สิ่งสำคัญ คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนใน
ลักษณะเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์
พัฒนาวิจัยให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การเรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไขคุณภาพการศึกษาที่ยังบกพร่อง
รวมไปถึงมีการเผยแพร่งานวิจัยเพื่อพัฒนาการจัด
กระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นการ
พัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการวิจัยในชั้นเรียน

2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรมีการประชุม
วางแผนเพื่อกำหนดแนวทางดำเนินการขั้นตอนการผลิตสื่อ
ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือโรงเรียนเครือข่าย
เพื่อพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีให้เหมาะกับการเรียนการสอนและ
ผู้เรียน มีการนำสื่อและเทคโนโลยีไปใช้ มีการรายงานติดตาม
ผลและพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

2.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษา
ควรมีการสำรวจและจัดทำระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่
เกี่ยวข้องในการพัฒนาสถานศึกษาทั้งในและนอก เน้น
ประสบการณ์ตรง ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามแหล่ง
เรียนรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุด แหล่งเรียนรู้โรงเรียน
ใกล้เคียง ป้ายนิเทศ เป็นต้น

2.7 การนิเทศการศึกษา สถานศึกษา
ควรมีการจัดการนิเทศภายในในรูปแบบที่หลากหลาย
เหมาะสม โดยมีการจัดทำคู่มือ เอกสารประกอบการนิเทศ
และมีการประเมินอย่างต่อเนื่องและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
กับสถานศึกษาใกล้เคียง ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ
ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็น
กระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย
ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการและครู อาจารย์ที่
ผู้บริหารมอบหมายดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำทำให้เกิด
ความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพการทำงาน
อย่างเต็มที่

2.8 การแนะแนวการศึกษา สถานศึกษา
ควรมีการส่งเสริมระบบแนะแนวทางการศึกษาทั้งในและนอก
สถานศึกษาโดยร่วมมือกับสถานศึกษาใกล้เคียง หน่วยงาน

และครูในโรงเรียนรวมไปถึงเชื่อมโยงกับระบบดูแลนักเรียน
และการจัดการเรียนการสอน

2.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการจัดระบบโครงสร้าง
ขององค์กร แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อรองรับการจัดระบบ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วางแผน ดำเนินการ
ติดตาม ตรวจสอบตามกระบวนการป้องกันคุณภาพเพื่อ
พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่
2) พ.ศ.2545 หมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกัน
คุณภาพ มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อ
พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบ
การประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ได้กำหนดให้
หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาให้มีระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพ
ภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา
ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงาน
ประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ
และมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ
ภายนอก

2.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่
ชุมชน สถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการของชุมชน
เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพของคนในชุมชนท้องถิ่น
ให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรอื่นๆเพื่อให้เกิด
ประสบการณ์ร่วมกัน ส่งเสริม สนับสนุนการนำความรู้
วิชาการในรูปแบบกิจกรรมให้ความรู้ รวมไปถึงประชุม
แลกเปลี่ยนกับชุมชนหนึ่งสู่อีกชุมชนหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 8 ได้เน้นและให้
ความสำคัญกับเรื่องการจัดการศึกษา ที่ให้สังคมเข้ามามีส่วน
ร่วมและเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
มาตรา 25 ได้กล่าวถึงรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการ
จัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ นั้นแสดงถึง
เป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้คนไทยทุกคนมี
โอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตโรงเรียนควรมีการให้บริการทางด้าน

วิชาการและส่งเสริมความรู้แก่ชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชน และโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกัน

2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น สถานศึกษา ควรมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นๆ ทั้งในเครือข่ายและนอกเครือข่ายเพื่อพัฒนา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนร่วมกับท้องถิ่นรวมไปถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับองค์กรต่างๆ เพื่อพัฒนางานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีแนวทางการบริหารที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ การเปลี่ยนรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาจากเดิมที่สถานศึกษามีการจัดการศึกษาเพียงลำพังก็เปิดโอกาสให้องค์กรต่าง ๆ ที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคต

2.12 การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการในการขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ จากบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้และจัดทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนการบริการทางวิชาการเพื่อเพิ่มและพัฒนาประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1.จากการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงแสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ที่

เกี่ยวข้องต่างมุ่งเน้นงานวิชาการซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา และเพื่อให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอน เมื่อแยกวิเคราะห์รายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 12 ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การนิเทศการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่นซึ่งสถานศึกษามุ่งมั่นที่จะพัฒนางานวิชาการให้ครอบคลุมทุกด้านเพื่อส่งเสริมงานวิชาการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

2. การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นควรมีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ยังส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโดยรวม ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงมีการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องเพื่อประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาเครือข่ายในการร่วมกันแลกเปลี่ยนงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**(กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.),2546),32.
- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ
- วสันต์ ปริดานันต์, “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม” สารนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

บังอร สาคลาไคล, “พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.

พรชัย สุขเกษม, “การบริหารงานวิชาการโรงเรียนปัญญาวรคุณ” สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

พระมหากานต์ ชาวดร, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

John W. Best, **Research in Education**_(Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall Inc., 1970), 190.